

VÄSTMANLANDS
TINGSRÄTT
D 1:1 F

Svea hovrätt
Box 2290

Datum: 2018-11-15
Målnr: B 5279-18
Akttal: 111

103 17 STOCKHOLM

ÖVERKLAGANDE

Klagande: Karl Hedin [REDACTED]

Fn häktet Kronoberg

Ombud och
Offentlig försvarare: Advokat Sven Severin, Lex Advokatbyrå HB
Box 5305, 102 47 Stockholm

Motpart: Kammaråklagare Lars Magnusson
Riksenheten för Miljö- och Arbetsmiljömål

Överklagat beslut: Västmanlands tingsrätt, Avdelning 1, Beslut 2018-11-13 i
mål nr B 5279-18

Saken: Jaktbrott, grovt brott, nu kvarhållande i häkte

I egenskap av ombud och offentlig försvarare för Karl Hedin får jag överklaga
tingsrättens beslut med följande:

Yrkande

att hovrätten upphäver tingsrättens beslut om fortsatt häktning.

Grund

Karl Hedin bestrider att han är på sannolika skäl misstänkt för jaktbrott grovt brott den
26 oktober 2016 i Surahammars eller Fagersta kommuner.

Hedin bestrider att kollusionsfara föreligger och att han på fri fot kan undanröja bevis
eller på något annat sätt försvåra sakens utredning. I vart fall är kollusionsfaran, mot

bakgrund av de utredningsåtgärder som vidtagits, inte så stark att det finns skäl för fortsatt häkning.

Det är i vart fall inte med hänsyn till Karl Hedins Ålder och hälso tillstånd proportionerligt med fortsatt häkning

Inledande synpunkter

Den i allt väsentligt avgörande omständighet som åberopats av åklagaren för att visa att sannolika skäl för påstådd brottslighet är resultatet av hemlig telefonavlyssning. Det är framförallt fråga om ett avlyssnat telefonsamtal mellan Karl Hedin och hans syster. Samtalet innehåller antydningar som åklagaren tolkar som att en varg har skjutits utan att detta klart utsägs. Åklagaren gör en obefogad e-contraridotsiktning av vad som sagt. Det finns utrymme för alternativa förklaringar till innehållet i det avlyssnade samtalet med system. Karl Hedin har lämnat en förklaring till innehållet i samtalet och hävdar att han skojsat med system. Något som är vanligt förekommande i deras relation. Det som försvarat här inledningsvis vill framhålla är att bevisningen inhämtats genom hemlig telefonavlyssning. Det väcker frågan om denna bevisning inhämtats på ett lagligt sätt.

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation (telefonavlyssning) innebär ett långtgående intrång i den enskilda integritet, något som markeras bl.a. genom den särskilda bestämmelse i 2 kap. 6 § regeringsformen som uppställer ett skydd mot hemlig avlyssning och upptagning av telefonsamtal. Skyddet får inskränkas, men bara genom lag och för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Begränsningen får inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den och får inte heller hota den fria åsiktsbildningen. Reglerna om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation utgör en sådan inskränkning. Här kan erinras om den mycket restriktiva hållning till användningen av telefonavlyssning som statsmakterna vid olika tillfällen har gett uttryck för. Antaganden om förutsättningarna för en sådan åtgärd får givetvis inte bygga enbart på spekulationer eller allmänna bedömningar, utan åtgärden ska vara grundad i lag och på faktiska omständigheter inom ramen för ett enskilt fall eller händelseförförfall.

Enligt 27 kap. 18 § andra stycket rättegångsbalken får hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation användas vid förundersökning som avser

1. brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,
2. brott som avses i 2 § andra stycket 2–7,
3. försök, förberedelse eller stamppling till brott som avses i 1 eller 2, om en sådan gärning är belagd med straff, eller

4. annat brott om det med hänsyn till omständigheterna kan antas att brotts straffvärde överstiger fängelse i två år

Ingen av dessa lagstadgade förutsättningar har i förevarande mål varit uppfylld.

Den enda bestämmelse som kan komma ifråga är 27 kap. 18 § andra stycket 4 rättegångsbalen (straffvärdeventilen).

En första fråga är om straffvärdeventilen får tillämpas på det sättet att en bedömning görs av straffvärdet för en samlad brottslighet, dvs. att det sammanslagda straffvärdet för flera brott vägs in i bedömningen.

Av lagtexten och auktoritativ doktrin framgår entydigt att svaret på den ställda frågan är nekande. Det krävs således att det enskilda brottet har ett straffvärde överstigande två års fängelse för att straffvärdeventilen ska kunna tillämpas. Se till det sagda – förutom NJA II 2003 s. 632 och Gunnar Lindberg, *Straffprocessuella tvångsmedel*, 2018, s. 510 – följande uttalande av Gunnar Lindberg, Rättegångsbal (1942-740) 27 kap. 18 §, Lexico 2018-09-01:

"Det bör observeras att straffvärdeventilen inte får tillämpas på det sättet att en bedömning görs av straffvärdet för den samlade brottsligheten, dvs. att det sammanslagda straffvärdet för flera brott vägs in i bedömningen. Det krävs att det enskilda brottet har ett straffvärde överstigande två års fängelse för att regeln ska kunna tillämpas."

Vederbörande åklagarens ansökan eller åtgärd har alltså inte legitimen kunnat grundas i antaganden om det sammanslagda straffvärdet för de misstänkta brotten, varav sig det varit fråga om i sig skäliga misstankar eller inte.

Nästa fråga beträffande straffvärdeventilen är om någon av de aktuella brottsmisstanke som Karl Hedin delgivits, grovt jaktbrott eller grovt jakthålor, med hänsyn till omständigheterna kan antas ha ett straffvärde överstigande fängelse i två år.

På sätt nedan påvisas ska den ställda frågan besvaras nekande. Vederbörande åklagares ansökan eller åtgärd har alltså inte heller med utgångspunkt i förevarande alternativ varit legitimen grundad. I vart fall har åklagarens ansökan eller åtgärd varit uppenbart obefogad och därmed olovlig.

Som inledningssats framhålls uppvistet rättspraxis i mål av förevarande typ med exempel på någon dom som lett till ett långtare fängelsestraff än två år, trots att brottsligheten bland omfattat även annat än jaktrörelsered brottslighet. I de flesta fall har straffen med god marginal underrönt två års fängelse.
For att belägga det sagda lämnas nedan uppgifter om ett antal i elektroniska rättsdatabaser tillgängliga hovrättsdomar i mål av förevarande typ.

RH 2004:94

Hovrättens för Nedre Norrland dom 2012-06-12, mäl B 1126-11

Hovrättens för Övre Norrland dom 2013-02-19, mäl B 336-12

Hovrättens för Övre Norrland dom 2013-05-29, mäl B 362-12

Hovrättens för Nedre Norrland dom 2014-05-28, mäl B 539-13

Hovrättens för Nedre Norrland dom 2015-04-24, mäl B 276-14

Hovrättens över Skåne och Blekinge dom 2016-05-04, mäl B 1921-15

Hovrättens för Övre Norrland dom 2018-06-15, mäl B 1007-17

Jfr. följande praxissammanställning som gjorts i den basala kommentaren i Kamov – lagkommentarer av Jacob Wichmann till 44 § jaktflagen:

"Hovrätten för Nedre Norrland

HovR B 539-13 – Jaktfritt

HovR B 532-13 – Jaktfritt m.m.

HovR B 793-10 – Grovt jaktfritt

Hovrätten för Övre Norrland

HovR B 1007-17 – Jaktfritt, grovt brott, m.m.

HovR B 336-12"

Angiven rättspraxis på förevarande område är givetvis okänd för vederbörande åklagare, i synnerhet som det torde röra sig om en åklagare som tjänstgör inom Riksenheten för Miljö- och Arbetsmiljöbrott (REMA). Skulle mot all förmodan denna praxis vara okänd för vederbörande åklagare är det lika illa ("ignorantia juris nocet").

Mot bakgrund av tillgänglig rättspraxis på aktuellt område saknas varje fog för att hävda att det i nu aktuellt mål väckta brottsmisstankar mot Karl Hedin skulle avse något så allvarligt brott att "det med hänsyn till omständigheterna kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse två år.

När vederbörande åklagare i ett ärende om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation prognosticeras straffvärdet måste han eller hon givetvis utgå från befintlig rättspraxis på området; spekulationer eller önsketänkanden om att relevant påföljdspraxis ska ändras i skärpande riktning kan naturligtvis inte legitimera åklagarens handlande, liksom att det rör sig om till sin natur svårutredd brottslighet där det kan vara svårt att komma vidare med "vanliga" utredningsåtgärder.

Under alla omständigheter hade det ålegat vederbörande åklagare att ommedelsbart efter utgången av Hovrättens för Övre Norrland mäl B 1007-17 (dom 2018-06-15) avbryta då med all sannolikhet mot Karl Hedin pågående hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, särskilt med hänsyn till att åklagarsidan i det mället påyrkade mångånga fängelsestraff. Men i nämnda dom stannade det längsta fängelsestraffet, omfattande även andra brott än jaktfrelaterad brottslighet, vid fängelse ett år och tre månader.

Sammanfattningsvis kan konstateras att bevisningen som inhämtats genom hemlig telefonavlyssning i detta mål är olagligt åtkommen. Detta bör få konsekvenser redan i detta skede av millets handläggning. Konsekvensen bör bli att värdet av bevisning som inhämtats genom HAK inte kan tillmåtas sådan någon betydelse att häckningsakal föreligger. Karl Hedin hänvisar till viss jämförelse till utgången i rättsfallet NJA 1998 s. 204, där oklarheter om bl.a bevisets tillkomst påverkat bedömningen av vilka slutsatser som kan dras på grundval av beviset.

Agerandet från statens sida genom Åklagarmyndigheten väcker även frågor om Karl Hedins rätt till en rättvis rättegång enligt Europarätten.

Redan av dessa skäl ska Karl Hedin försättas på fri fot.

År Karl Hedin, även med beaktande av resultatet av HAK, på sannolika skäl misstänkt för det brott för vilket han sätter häktad?

Karl Hedin har i de förhör som genomförts lämnat en klar och redig berättelse över vad som hände under fredagen den 26 oktober från tidig morgon till dess att han frihetsberövades. Denna berättelse har lämnats före del att Karl Hedin delgavs resultatet av den hemliga telefonavlyssningen. Hans redogörelse kan sammanfattas enligt följande:

Robert Pettersson, ansvarig för jakten i Karl Hedins skogsbolag, ringde honom vid 08.00-tiden och informerade om att en älkgås blivit påkörd. Man kom överens om att kalven skulle tas omhand. Robert Pettersson tog ur och fastade kalven på ett släp och körde den till slakteriet i Snyttsbo. Där fläddes den och köva och slakteriet städades. Vid tio-tiden blev Robert Pettersson kontaktad av en person som hört vargryl i Vinsbo. Karl Hedin som också befann sig i Snyttsbo blev informerad.

Dagen därför den 27 oktober var en jakt planerad att äga rum i Vinsbo. 23 jägare skulle delta, varav sju hundförare. Finns varg i sätarna som ska jagas är risken påtaglig att hundar blir skadade eller dödade. Karl Hedin måste som jakthövding förhålla sig till upplysningen att det fanns varg i området. Robert Pettersson åkte till platsen och Karl Hedin följde senare efter. Syftet var att lyssna efter vargryl och kontrollera om man kunde se någon färsk spårning. Detta för att bilda sig en uppfattning om det fanns varg i området eller ej. Strax efter klockan 11 anlände Karl Hedin till markområdet i fråga.

Frågan var om man skulle våga jaga i området under morgondagen. Efter resultatöst rekognoseringe lämnade Karl Hedin det aktuella markområdet. Han åkte till Västanfors och åt lunch på Kapellbacken. Klockan bör då ha varit cirka 12.30. Därefter köpte han fikabröd på ICA. Han hade sedan ett affärsmöte på kontoret i Fagersta. Därefter åkte han vid 16.30-tiden till hemmet i Matsbo där han senare greps.

Under förhör har Karl Hedinbett utredarna att kontrollera uppgifterna om hans förehavanden efter det att han lämnade Vinsbo vilket bör ha varit vid cirka klockan

12.00 den 26 oktober. Detta har utredarna hävdat är obehövligt och sagt sig inte ifrågasätta Karl Hedins uppgifter.

Genom den hemliga telefonavlyssningen har följande händelser kunnat fastställas:

08:19	Robert Pettersson ringer Karl Hedin om kalven
11:11	Karl Hedin mottar ett samtal från Sten Berg
11:12	Karl Hedin skickar ett automatiskt sms. "Jag kan inte prata"
11:51	Karl Hedins systers ringer utan att få svar
11:52	Karl Hedin skickar ett automatiskt sms. "Kan jag ringa upp"
11:53	System smsar Karl Hedin. "Häller du på att skjuta ägl"
11:53	Karl Hedin svarar ja med symbolen "tummen upp"
11:58	Karl Hedin rings upp av Sten Berg. Han svarar "Jag står ute på pass"
12:12	Resultatöns uppriktning mellan system och Karl Hedin
12:20	Karl Hedin försöker ringa system. Lämnar besked på systemets telefonsvarare att de ska höras senare.
13:06	System ringer Karl Hedin. I detta samtal skojar Karl Hedin med systemet och säger att "det var gräben" och att de varit ute med ett "gång".

Försvaret vill framhålla att chargong, skärmt och överdrifter inte hör till ovanligheterna i jaktsammanhang. När storfiskaren talar om...

Karl Hedins telefon är uppkopplad på masten Ulvbomuren mellan klockan 11:11 och 11:53. Tiden är för begränsad för att kunna bedriva jakt.

Fredagen den 26 oktober var en klar höstdag med högt i tak. För den som är insatt i jakt är det främmande att en jakt kan gå till på det sätt åkisgaren gör gällande. En varg skulle dessutom höra Karl Hedin och Robert Pettersson på i var fäll 500 - 600 meter. Det är omöjligt att en varg skulle söka upp Karl Hedin och Robert Pettersson under dessa omständigheter.

Av tidsschemat ovan och den hemliga telefonavlyssningen kan med säkerhet konstateras att det inte varit något "gång" ute och jagat varg. Det är detta "gång" som

Åklagaren menar att det finns kolusionsfara i förhållande till Jag Återkommer till detta nedan.

Besöket i Vinsbo skedde en fredag mitt på dagen. Detta är en tidpunkt då de flesta arbetar och inte har gevär tillgängliga.

Vid genomgång av Karl Hedins telefon och, förutsätter försvaret, tömning av Robert Petterssons telefon, kan det uteslutas att något "gång" kallats samman. Tidsaspekten dvs cirka 35 minuter, gör heller inte denna åklagarmhypotes möjlig.

Det finns inte någon död varg eller några andra substantiella hältpunkter för att en varg verkligen skulle ha skjutits av Karl Hedin.

Det saknas vidare uppgift om att någon varg saknas i reviret i fråga.

Sammanfattningsvis görs gällande att det inte kan anses att sannolika skäl föreligger för att Karl Hedin skulle ha skjutit en varg den 26 oktober och därigenom ha gjort sig skyldig till jaktbrott, grovt brott.

Finns det risk att Karl Hedin undanröjer bevis eller på annat sätt försvarar sakens utredning?

Angående den fortsatta utredningen har åklagaren vid häktningsförhandlingen anfört att den elektroniska utrustningen ska analyseras. Detta arbete kan Karl Hedin inte påverka lika lite som innehållet i det avlyssnade telefonsamtalat med system.

Åklagaren har anfört att den elektroniska analysen eventuellt kan medföra att ytterligare personer kan komma att höras. Denna spekulation kan inte utgöra skäl för fortsatt häktning. Alla nummer från Karl Hedins telefon måste rörligtvis redan vara kontrollerade. Uppgifter från Robert Petterssons telefon måste också redan ha tillfört utredningen och vara kontrollerade.

Åklagaren påstår att det under utredningen framkommit att ytterligare personer misstänks ha deltagit i det grova jaktbrottet och att dessa inte är hörda. På fråga vid häktningsförhandlingen uppgav åklagaren att Karl Hedin i telefonsamtalat med system uppgivit att det var ett "gång" som varit ute. Det stämmer inte enligt vad som tidigare anförts. Av naturliga skäl är inte heller identiteterna på deltagarna i detta "gång" kända. Detta innebär att de inte kan höras. Karl Hedin ska inte vara fortsatt häktad i avväntan på att åklagaren försöker hitta fiktiva personer.

Karl Hedin har hörts vid fyra tillfällen, varav tre längre fölhör. Han har medverkat i utredningen och lämnat sin berättelse. Den har inte ändrats utan är identisk vid de skilda förhörs tillfällena.

Karl Hedin gör gällande att det inte föreligger någon kolusionsfara eller att den i vatt fall inte är sådan att den ger stöd för fortsatt häktning. En eventuell kolusionsfara är varken konkret eller substantiell.

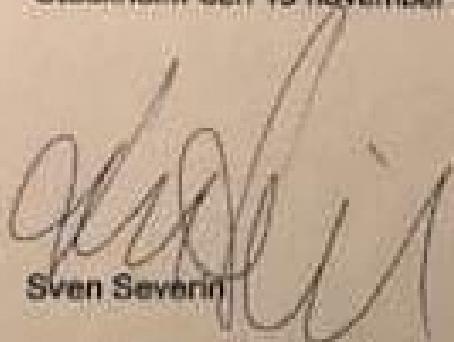
Ar det proportionerligt att Karl Hedin är fortsatt häktad?

Karl Hedin har varit frihetsberövd sedan den 26 oktober. Han är född 1949. Han har dokumenterat betydande problem med högt blodtryck. En visitelse i häkteområdet, isolerad utan kontakt med sin familj har påverkat Karl Hedin påtagligt. Han har varit föremål för sjukvårdsbehandling under häktestiden.

Det ifrågasätts starkt om det är proportionerligt att låta Karl Hedin kvar till i häkte.

Förhållandena är sådana att det framstår som att Karl Hedin insatts på bekännelse.

Stockholm den 15 november 2016

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Sven Severin".

Sven Severin